Національний університет
водного господарства
та природокористування

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Національний університет водного господарства та природокористування
Кафедра трудових ресурсів і підприємництва

102 - 129

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до написання контрольної роботи
студентами заочної форми навчання за спеціальністю 8.03050501, 7.03050501 „Управління персоналом та економіка праці”
з дисципліни
„Управління витратами на персонал”

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Рекомендовано методичною
комісією за спеціальністю
8.03050501, 7.03050501
„ Управління персоналом і
економіка праці”
Протокол №3 від 28.11.2012р.

Рівне – 2012

Національний університет водного господарства та природокористування

Методичні рекомендації до написання контрольної роботи з дисципліни „Управління витратами на персонал” студентами заочної форми навчання за спеціальністю „Управління персоналом та економіка праці” освітньо-кваліфікаційного рівня 8.03050501, 7.03050501 – магістр, спеціаліст / Н.М.Самолюк, Рівне: НУВГП, 2012. - 9 с.

Упорядники: Н.М.Самолюк, к.е.н., доцент кафедри трудових ресурсів і підприємництва, Шишкіна О.О., асистент кафедри трудових ресурсів і підприємництва

Відповідальний за випуск: Л.І. Безтелесна, д.е.н., завідувач кафедри трудових ресурсів і підприємництва.

Національний університет водного господарства та природокористування

ЗМІСТ

Передмова …….....3
Тематичний план …….....3
Завдання на контрольну роботу 4
Рекомендована література ……..8

© Самолюк Н.М.
Шишкіна О.О., 2012 р.
©НУВГП, 2012 р.

Національний університет
водного господарства
та природокористування

ПЕРЕДМОВА

Метою викладання навчальної дисципліни “Управління витратами на персонал” є формування у студентів необхідних знань і умінь для ефективного управління витратами підприємства, які спрямовані на його персонал.

Основними завданнями навчальної дисципліни є:

- освоєння основних структурних складових витрат на персонал та законодавчих актів, що регулюють віднесення їх до бази оподаткування;
- набуття початкових навичок планування, обліку, аналізу та контролю витрат на персонал.

Студент повинен знати:

- теоретичні засади управління витратами підприємства, в тому числі витратами на персонал;
- сутність та класифікацію витрат підприємства на персонал;
- особливість обліку та оподаткування різних витрат на персонал.

Студент повинен вміти:

- планувати витрати на персонал підприємства;
- аналізувати ефективність управління витратами на персонал;
- розробляти управлінські рішення з удосконалення структури витрат на персонал підприємства.

Національний університет
водного господарства
та природокористування

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
дисципліни “Управління витратами на персонал”

Тема	Кількість годин *			
	разом	лекції	практичні заняття	та індивідуальн
Модуль 1 **Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні основи управління витратами, в тому числі витратами на персонал**				
Тема 1. Сутність витрат підприємства та їх класифікація	**10**	0	0	10
Тема 2. Методологічні аспекти управління витратами підприємства	**10**	0	0	10

Тема 3. Сутність та структура витрат на персонал	**17**	1	1	15
Тема 4. Теоретичні основи державного та договірного регулювання витрат на робочу силу. Поточне управління витратами на персонал	**12**	1	1	10
Тема 5. Планування витрат на персонал	**17**	1	1	15
Модуль 2 **Змістовий модуль 2. Складові витрат на персонал**				
Тема 6. Витрати на оплату праці: облік та аналіз	**10**	0	0	10
Тема 7. Системи преміювання працівників	**12**	1	1	10
Тема 8. Витрати на найм та звільнення працівників	**17**	1	1	15
Тема 9. Витрати на професійне навчання персоналу	**11**	1	0	10
Тема 10. Витрати на соціальне забезпечення, оплату житла та задоволення інших потреб працівників	**11**	1	0	10
Тема 11. Соціальний (компенсаційний) пакет та особливості його формування	**17**	1	1	15
Всього	**144**	**8**	**6**	**130**

ЗАВДАННЯ НА КОНТРОЛЬНУ РОБОТУ

Для студентів заочної форми навчання передбачено виконання контрольної роботи. Варіант визначається залежно від двох останніх цифр залікової книжки з кроком 30. Наприклад, якщо номер залікової книжки 960518, то варіант №18, якщо 960549 – варіант № 19 (крок 30).

Контрольна робота виконується на аркушах паперу формату А4, шрифт 14, інтервал 1,5. На титульному листі вказується назва вищого навчального закладу, факультету, кафедри, дисципліни, відомості про студента (прізвище, ім’я, по-батькові, спеціальність, курс, група, варіант). Сторінки контрольної роботи нумеруються у правому верхньому куті.

Контрольна робота має складатися з двох завдань: теоретичного та практичного. Обсяг контрольної роботи – 20-25 сторінок, в т.ч. відповідь на перше питання – не більше 10 сторінок.

Національний університет водного господарства та природокористування

Виконана контрольна робота, з обов'язковим зазначенням номера варіанта, списком використаної літератури, має бути здана в установлений термін для перевірки.

У списку використаних джерел необхідно навести використані законодавчі та нормативні документи, літературні джерела вітчизняних та зарубіжних авторів за темою роботи. В тексті контрольної роботи необхідно робити посилання на використані джерела, які записувати в квадратних дужках, наприклад, [2, с.15] – номер джерела у списку використаних джерел - 2 та сторінка, де міститься використана інформація - с. 15.

ЗАВДАННЯ №1
ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ НА ПЕРСОНАЛ

1. Витрати підприємства та їх класифікація.
2. Методи обліку витрат підприємства.
3. Система управління витратами підприємства.
4. Концепції управління витратами підприємства «директ-костинг», «стандарт-кост» та «котельний» метод.
5. Концепція центрів відповідальності.
6. Сутність витрат на персонал, витрат на робочу силу.
7. Класифікація витрат на персонал.
8. Витрати, що відносяться та не відносяться до фонду оплати праці.
9. Структура фонду оплати праці.
10. Заробітна плата та її функції.
11. Державне та договірне регулювання витрат на робочу силу.
12. Модель формування та розподілу витрат на персонал.
13. Тарифна система оплати праці.
14. Безтарифне планування витрат на оплату праці
15. Системи індивідуальної оплати праці (почасові, відрядні, комбіновані).
16. Системи планування витрат на оплату праці (тарифна, безтарифна).
17. Системи участі найманих працівників у доходах підприємства.
18. Системи участі найманих працівників у прибутках підприємства.
19. Системи участі найманих працівників у капіталі підприємства.
20. Системи участі найманих працівників в управлінні та цілях підприємства.

Національний університет
водного господарства
та природокористування

21. Системи преміювання працівників.
22. Сутність та класифікація витрат на найм та звільнення працівників.
23. Сутність інвестицій у людський капітал та витрат на підготовку і перепідготовку кадрів.
24. Система безперервного навчання працівників підприємства. Облік та планування витрат на професійне навчання.
25. Види, облік та оподаткування соціальних пільг і виплат (відпустки, матеріальна допомога, позики та ін.).
26. Сутність та складові соціального пакету.
27. Механізм формування соціального пакету.
28. Зарубіжний та вітчизняний досвід впровадження соціального пакету.
29. Автоматизовані системи обліку та управління витрат на персонал підприємства.
30. Методи планування фонду оплати праці різних категорій працівників.

Національний університет
водного господарства
та природокористування

ЗАВДАННЯ №2
ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ НА ПЕРСОНАЛ

Проаналізуйте витрати на персонал будь-якого підприємства (установи, організації) використовуючи його статистичну звітність за останні 3 роки. Результати аналізу представляти в табличній або графічній формі. Аналіз рекомендується здійснювати за наступною схемою.

І. Характеристика оплати праці

Потрібно описати систему оплати праці та преміювання, яка існує на підприємстві (в установі, організації). Для цього можна скористатися такими нормативними документами:

1) колективний договір;
2) положення про преміювання працівників.

ІІ. Загальний аналіз витрат на персонал

На основі даних звітності (Звіт з праці (ф. 1-ПВ), Звіт про витрати на утримання робочої сили (ф. 1-РС), Звіт про фінансові результати (ф. №2)) аналізуються в динаміці:

- фонд оплати праці штатних працівників;

Національний університет водного господарства та природокористування

- структура фонду оплати праці;
- структура фонду оплати праці за окремими категоріями працівників;
- витрати, що не входять до фонду оплати праці;
- диференціація працівників за розміром заробітної плати;
- витрати на утримання робочої сили:
  - ✓ пряма оплата;
  - ✓ оплата за невідпрацьований час;
  - ✓ премії та нерегулярні виплати;
  - ✓ заробітна плата у натуральній формі;
  - ✓ витрати на забезпечення працівників житлом;
  - ✓ витрати на соціальне забезпечення працівників;
  - ✓ витрати на професійне навчання;
  - ✓ витрати на культурно-побутове обслуговування.

Результати аналізу наводяться в табличній або графічній формі.

III. Аналіз ефективності витрат на персонал

Проаналізувати ефективність витрат на персонал в динаміці за рахунок:

- порівняння темпів росту середньорічної заробітної плати працівників з індексом споживчих цін за відповідний період;
- порівняння середньомісячної заробітної плата одного штатного працівника підприємства (установи, організації) з середньомісячною заробітної платою області, де розташоване підприємство. Середньомісячна заробітна плата працівника підприємства розраховується за формулою (1):

$$Зсер = \frac{ФОП}{Ч \cdot 12} \text{ (грн./міс.)}, \qquad (1)$$

де *ФОП* - фонд оплати праці штатних працівників; *Ч* – середньооблікова кількість штатних працівників.

- порівняння середньомісячної заробітної плата одного штатного працівника підприємства (установи, організації) з основними соціальними стандартами (мінімальною заробітною платою, прожитковим мінімумом);
- визначення зарплатомісткості продукції *(Зм)* за формулою (2):

$$Зм = \frac{ФОП}{Q} \text{ (грн./грн.)}, \qquad (2)$$

де *ФОП* – фонд оплати праці штатних працівників; *Q* – обсяг виробництва (дохід від реалізації продукції).

- визначення коефіцієнта випередження (*К вип.)* за формулою (3):

$$Квип = \frac{I_{ПП}}{I_{ФОП}}, \qquad (3)$$

де $I_{ПП}$ – індекс зміни продуктивності праці; $I_{ФОП}$ – індекс зміни фонду оплати праці.

Продуктивність праці рекомендується визначати як відношення доходу від реалізації продукції до середньооблікової кількості штатних працівників.

За визначеними показниками студенту необхідно зробити висновки про ефективність та надати теоретичні рекомендації щодо удосконалення оплати праці на даному підприємстві (в установі. організації).

Рекомендована література

1. Гуменюк В.Я., Самолюк Н.М. Управління витратами на персонал: Монографія. – Рівне: НУВГП, 2012.
2. Турило Т.С., Кравчук Ю.Б., Турило А.А., Управління витратами підприємства: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 120с.
3. Інструкція по визначенню вартості робочої сили, затверджена Наказом Держкомстату України від 29.05.1997р. №131
4. Інструкція зі статистики заробітної плати, затверджена Наказом Держкомстату України від 13.01.2004р. №5.
5. Закон України "Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування" від 8 липня 2010 року №2464
6. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI
7. Постанова Кабінету Міністрів України “Про затвердження переліку видів виплат, що здійснюються за рахунок коштів роботодавців, на які не нараховується єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування” від 22 грудня 2010 року №1170
8. Бабаев Б.Д., Карякин А.М., Терехова Н.Р. Оплата труда на предприятии: вопросы теории и практики. – Иваново: ИГЭУ, 2002
9. Балабанова Л. В., Сардак О. В. Управління персоналом: Навч. Посіб. – К.: ВД „Професіонал”, 2006.- 512 с.

Національний університет
водного господарства
та природокористування

10. Калина А.В., Калініна С.П., Лук'янченко Н.Д. Управління персоналом: Навч. посіб. – К.: МАУП, 2005. – 232 с.

11. Крамаренко В. І., Холод Б. І. Управління персоналом фірми: Навчальний посібник. - К.: ЦУЛ, 2003.- 272 с.

12. Маслов Е.В. Управление персоналом предприятия: Учебное пособие / Под ред. П.В. Шеметова. – М.: ИНФРА-М, НГАЭиУ; Новосибирск, 2000.

13. Менеджмент персоналу: Навч. посіб. / За заг. ред. В. М. Данюка, В. М. Петюха. – К.: КНЕУ, 2004. – 398 с.

14. Мескон М., Альберт М., Хедоури Ф. Основы менеджмента: Пер. с англ. – М.: Дело. - 1997. – 704 с.

15. Одегов Ю. Г., Карташова Л. В. Управление персоналом, оценка ефективности. Учебное пособие.- М.: Издательство «Экзамен», 2004.- 256с.

16. Петрович Й.М., Кіт А.Ф., Семенів О.М. та ін. Економіка підприємства: Підручник / За заг.ред. Петровича Й.М. – Львів: Новий Світ – 2000, 2004. – 680 с.

17. Савельєва В.С., Єськов О.Л. Управління персоналом: Навч. Посіб. – К.: ВД „Професіонал", 2005.- 336 с.

18. Савченко В. А. Управління розвитком персоналу: Навч. посіб.- К.: КНЕУ, 2002.- 351с.

19. Синк Д.С. Управление производительностью: планирование, измерение и оценка, контроль и повышение. / Д.С.Синк; пер. с англ./ общ. ред. и вступ. сл. В.И.Данилова-Данильяна. – М.: Прогресс, 1989. – 528 с.

20. Управління персоналом: Навч. посіб. / Укл. А.О. Ласкавий. – К.: КНЕУ, 2004. – 288 с.

Національний університет
водного господарства
та природокористування